

Ciutadania i identitat nacional en els processos de *devolution* a la Gran Bretanya i a França

Mireia Grau Creus

Responsable d'investigació de l'IEA

Aquest llibre, fruit de la recerca doctoral de l'autor, analitza un vell conegut, els projectes nacionalistes de les anomenades nacions sense estat, si bé des d'una òptica prou original: la d'analitzar-los necessàriament dins d'un context d'interacció competitiva amb els projectes nacionalistes dels estats que els encabeixen. És en aquest sentit que el llibre d'Ivan Serrano no només proporciona una reflexió i una bona explicació dels projectes nacionalistes en general i d'Escòcia i Còrsega en particular, sinó que proporciona tant el que podríem dir que és l'altra cara de la moneda, l'explicació de les estratègies nacionalistes simultànies dels estats, com les tensions i els esdeveniments que tenen lloc quan necessàriament tots dos projectes entren en interacció.

El llibre està estructurat en set capítols si bé, de fet, es pot dir, tal com ho fa l'autor mateix, que es tracta d'un llibre estructurat en una introducció, una part teòrica que desenvolupa conceptes clàssics vinculats al nacionalisme i els adapta als objectius concrets del llibre, una part empírica dedicada a l'anàlisi dels casos escocès i cors, i unes conclusions que lliguen les "llicons" obtingudes de l'anàlisi dels casos amb la perspectiva teòrica escollida.

La introducció planteja obertament i clara quins són els reptes analítics de l'obra i presenta els aspectes teòrics i empírics fonamentals. La introducció permet al lector situar-se sobretot en el terreny empíric, ja que l'autor fa un important esforç per plantejar preguntes concretes a les quals el llibre busca respostes. Si bé totes les introduccions són necessàries per a la comprensió de l'ànima dels llibres acadèmics, en aquest cas concret la introducció és fonamental perquè el lector poc avesat a tractar el tema des de perspectives acadèmiques situï en un context concret (empíric) els objectius i reptes teòrics del llibre.

La part teòrica del llibre comprèn tres capítols. Els dos primers tracten extensivament conceptes clau del discurs teòric nacionalista: ciutadania, identitat nacional i nació sense estat. Ara bé, el més interessant i suggeridor d'aquest bloc teòric és el tercer dels capí-

tols: la reflexió ben argumentada que l'autor fa dels possibles escenaris en què es mou la interacció competitiva entre projectes nacionalistes. Què en surt de la col·lisió entre projectes nacionalistes? Quins són, diguem-ne, els “resultats” esperats? Aquests escenaris són sempre els mateixos malgrat que els temps canviïn? Podem parlar de noves estratègies i nous escenaris d'interacció? Estem “mesurant” fenòmens nous amb mesures antigues? En el fons, aquest capítol és, sens dubte, un dels punts forts del llibre, ja que les reflexions de l'autor obliguen el lector a replantejar-se el suposat valor universal de moltes de les categories conceptuals que utilitzem per entendre la realitat.

La part empírica del llibre permet al lector interpretar els esdeveniments polítics a Escòcia i Gran Bretanya, a Còrsega i França dels darrers trenta anys, des de l'òptica proposada per l'autor, tot encaixant analíticament els moviments fets pel nacionalisme escocès i cors en el context de la interacció amb les estratègies i els projectes nacionalistes dels governs britànic i francès.

En resum, es tracta, doncs, d'un llibre que analitza i que suggereix; i que té com a aportació original el plantejament que la comprensió dels nacionalismes de les nacions sense estat i dels seus desenvolupaments no pot fer-se satisfactòriament sense entendre que el seu propi plantejament i desenvolupament es fa en un context d'interacció competitiva amb els projectes nacionalistes dels estats.